

Volk van God, geliefde broers en zussen van Jezus Christus,

[dia1] Gelukkig Nieuwjaar! Veel heil en zegen!

Zo aan het begin van een nieuw jaar wensen we elkaar het beste toe.

De zegen van de Here in het jaar dat komen gaat.

[dia2] Typisch eigenlijk, dat zo'n moment zo gemarkeerd wordt.

Want zeg nou zelf: wat is gisteren anders dan vandaag?

Ben je een ander mens geworden? Is de wereld veranderd?

Maakt het echt wat uit, die ene minuut voor of die ene minuut na twaalfen? Ja, voor het ingaan van bepaalde regelingen, de geldigheid van bepaalde wetten enzo, maar verder?

[dia3] Tegelijk is zo'n nieuw jaar wel een mooie gelegenheid schoon schip te maken, met een nieuwe, frisse lei te starten.

Dat merk je aan alle goede voornemens: niet meer roken. Wat minder drinken. Uitbuiken natuurlijk, na die vette feestdagen.

Wat meer aandacht voor je kinderen. Vaker een bloemetje voor je vrouw. Meer persoonlijke aandacht aan elkaar besteden. Tijd nemen voor God, voor Bijbelstudie en gebed.

Ik wil dit jaar meer...dit, en minder...dat.

Prima. Goede voornemens zijn altijd ok. Ik hoop dat je ze kunt houden!

Toch, als je eerlijk bent: je vervalt maar zo weer in het oude ritme. Morgen moet je per slot van rekening gewoon weer aan het werk...

De realiteit neemt je maar zo weer in beslag, en is ook vaak zoveel harder dan de gedroomde werkelijkheid.

[dia4.1] Een week geleden vierden we het Kerstfeest, de geboorte van Gods Zoon die mens werd.

En we hadden het over vrede op aarde. Maar op diezelfde dag vermoorden [dia4.2] islamitische fundamentalisten in Nigeria onschuldige kerkgangers. En op de avond van Tweede Kerstdag worden in Beverwijk twee mannen doodgeschoten. Om het maar niet te hebben over [dia4.3] de vechtpartij tussen groepen christenen in de geboortekerk van Jezus...

Ik bedoel maar: je kunt wel wat idealistisch zitten wezen en mijmeren over liefde en vrede, maar wat koop je daar in deze harde wereld voor?!

Ook in de bijbel word je ruw wakker geschud na het vredige Kerstverhaal. [dia5]

De wijze magiërs uit het Oosten die de pasgeboren Koning goud, wierook en mirre kwamen brengen, hebben nog maar net hun biezen gepakt, of we horen al van een briesende koning Herodes, een overhaaste vlucht van het Kind, Jozef en Maria en het allerergste wellicht: een bloedbad in Betlehem.

Zo, dan word je gelijk wel even weer met je hoofd uit de wolken getrokken en *pats boem* op de aarde neergezet.

Als je dacht dat het na Kerst allemaal anders zou worden...

Als je meent dat in 2012 alles beter zal gaan...

En toch is de boodschap van Matteus 2:13-23 uiteindelijk dat [dia6] met Jezus een nieuw begin wordt gemaakt. Dat willen we nu nagaan en er voor dit nieuwe jaar hoop uit putten.

Terug in de harde werkelijkheid.

Sowieso is het natuurlijk al opvallend dat het in [dia7] Jeruzalem adembenemend stil blijft.

Als die wijze magiërs uit het oosten er aankomen en rondvragen waar de pasgeboren koning van de Joden is, en dan NB in het koninklijk paleis! vanuit de Schriften! aanwijzingen krijgen dat de Messias geboren is in Betlehem, waarom gaan dan niet meteen busladingen Joden op weg daar naar toe? Het is net alsof je kerstfeest viert in Nederland AD 2011 – Je Redder is geboren! Ja en?! En men draait zich nog een keer om in het warme bed, of prikt nog een extra vorkje van het heerlijke kerstdiner.

Onbegrijpelijk! Hier zie je dat meteen al na de menswording het lijden, de vernedering van Gods Zoon begint.

Als die verwachting van de Messias onder het Joodse volk zo sterk was, waarom gonst het dan niet door de straten? Waarom ontstaat er dan geen Joodse lente – zwanger van de belofte van een nieuwe tijd? Het gaat toch om de pasgeboren *koning der Joden!*

Maar nee, slechts de buitenlandse wijzen (wat vind ik dat toch een veel mooier woord dan magiërs!), de *wijzen* reizen verder en brengen eer en geschenken aan de Koning.

Nou ja, en bij koning Herodes blijft het haken: pasgeboren *koning der Joden*. Wat zou dat!? Hij is de koning der Joden, en hij wil het blijven ook. Alles heeft ie daar voor over. Hij draait er zelfs z'n hand niet voor om een aantal van zijn eigen zoons en zijn allerliefste vrouw Mariamne te vermoorden. Zo'n machtswaaninnige is hij. Kom niet aan zijn troon!

En dit grote ego is dan ook enorm woest als hij er achter komt dat die magiërs, die hij de weg gewezen heeft, en met wie hij – naar hij dacht – zulke goede afspraken had gemaakt, hem in het ootje hebben genomen. En hij bedenkt het duivelse plan om dan maar alle jongetjes van 2 jaar en jonger in Betlehem en omstreken te doden. *Dood* moet die pasgeboren koning der Joden!

Hier zie je dat de moederbelofte nog steeds werkt. De duivel die het verlossingswerk van God tegenwerkt en probeert te dwarsbomen. Ter nauwernood wordt het pasgeboren kind gered uit de klauwen van de draak (Openbaring 12).

Terug in de harde werkelijkheid. [dia8]

Oppervlakkig gezien zeg je, dat het dus weinig uitmaakt of Jezus wel of niet geboren is, want wat is er veranderd?

Je zou zelfs de gedacht kunnen krijgen dat het God uit de hand loopt, dat Hij geen greep meer heeft op de geschiedenis. Als machthebbers zo hun slechte gang kunnen gaan... Als NB Gods eigen Zoon moet vluchten...

Toch, als je de beschrijving door Matteus goed leest, ontdek je dat het anders is.

Allereerst valt al op dat, voordat Herodes iets onderneemt, eerst God in actie komt. Hij stuurt een engel naar Jozef om hem te waarschuwen en geeft de opdracht te vertrekken naar Egypte.

Daar komt bij: Jozef moet niet vluchten naar het [dia9] Overjordaanse (wat veel dichterbij is) maar naar het verre Egypte, een moeizame reis voor een moeder met een pasgeboren Kind.

Maar: Egypte – daar heeft Israël wat mee. Hoe vaak komt dat land in de bijbelse geschiedenis niet voor als (veilige, vruchtbare) uitvalsbasis? Abraham, Isaäk, Jakob...

Matteus laat zien dat het past in het program.

Matteus herinnert de Joden, aan wie hij het evangelie doorgeeft, aan de belofte van de profeet:

[dia10] *Uit Egypte heb ik mijn zoon geroepen.*

Hij wil ze met deze en andere teksten uit het (voor ons) Oude Testament over de streep trekken te geloven dat Jezus de beloofde Messias is. Zo van: kijk maar, het klopt precies met hoe het in de bijbel staat!

→ Het loopt God in de gang van de wereldgeschiedenis dus niet uit hand. Hij houdt de regie. Het gaat precies zoals de Here het wil.

Jezus *moet* naar Egypte – omdat alleen zo Gods belofte in vervulling kan gaan (weet je wel: beloofd=beloofd!).

Tegelijk is er wel wat bijzonders aan de hand met die tekst. In [dia11] Hosea staat immers niet *naar* Egypte maar *uit* Egypte heb ik mijn zoon geroepen. De belofte zit dus nog verscholen in de toekomst, in het moment dat de Here zijn zoon er weer weg zal halen.

En, zal iemand zeggen, toen dat door de profeet Hosea is gezegd, gold het toch voor het *volk* Israël. Het gaat daar toch over Israël dat ooit eens door die andere Jozef, zoon van die andere Jakob, in Egypte terecht is gekomen, omdat dat meer een broodhuis (bet lehem) was dan Kanaan?

Zeker, maar in de bijbel zie je wel vaker dat de dingen door elkaar gaan, en dat alles met alles te maken heeft (dat toeval niet bestaat!), en dat een belofte meerdere vervullingen kan hebben. Trouwens: in Hosea hebben we ook gelezen dat het verblijf in Egypte en de liefdevolle uitleiding door de Here uit dat diensthuis niet veel invloed heeft gehad op Israël: [dia12] *hoe harder ze geroepen werden, hoe meer ze hun eigen weg gingen. Ze brachten offers aan de Baals en brandden wierook voor godenbeelden...* Het volk is hardnekkig en eigenwijs. En komt daardoor nogmaals gevangen in Egypte terecht (vers 5: *zouden zij niet terugkeren naar Egypte*) of in dat andere diensthuis: Assyrie.

Toch is telkens weer de Here zijn volk genadig (hoe ontroerend en teder wordt dat ook door Hosea beschreven: [dia13] *Ik (God) was het die Efraim leerde lopen en hem op mijn arm nam*. En: [dia14] *Mijn hart wordt verscheurd, door barmhartigheid word Ik bewogen...*). Hoe goed is God dat Hij telkens weer een nieuwe kans geeft, een nieuw begin! Hij doet de geschiedenis over...

Hij doet de geschiedenis over?

Ja, die indruk krijg je wel bij Matteus.

Met opzet hebben we ook uit Exodus gelezen. Ik weet niet of het u opgevallen is, de overeenkomsten met de beschrijving in Matteus? [dia15]

Mozes die van de Here bericht krijgt dat hij veilig kan vertrekken *aangezien iedereen die hem naar het leven had gestaan gestorven was*. Mozes die dan zijn vrouw en kinderen op een ezel zet en naar Egypte gaat. De tegenwerking van de wereldse machthebber, in Mozes geval de Farao. En dan wat Mozes moet zeggen: *Dit zegt de Here: Israël is mijn zoon, mijn eerstgeboren zoon. Ik heb je bevolen mijn zoon te laten gaan...*

Ik zei net al dat Matteus het evangelie, de geschiedenis van Jezus, beschrijft voor de Joden, om hen over te halen te geloven dat Jezus de Messias van de Schriften is.

En de Joden kenden die Schriften op hun duimpje. De verwijzingen die Matteus geeft, tot driemaal toe in het gedeelte van de tekst, komen hen zondermeer bekend voor. De Joden, voor wie Mozes alles is; Mozes is voor hen de Schrift (denk aan de uitdrukking *Mozes en de Profeten* – Mozes staat dan voor de eerste vijf boeken van de bijbel). Zij hebben bij wijze van spreken aan een woord genoeg om een heel verband te zien. En ze zullen ongetwijfeld bij de vlucht van Jozef, het Kind en Maria naar Egypte ook aan Mozes hebben gedacht... [dia16] **en ontdekken dat met Jezus de geschiedenis opnieuw begint.**

Uit Egypte heb Ik mijn zoon geroepen. Die zoon is Israël. Maar die zoon is ook Jezus. In Jezus is nu het totale Godsvolk opgenomen, om opnieuw uit Egypte geleid te worden, uit het diensthuis, om opnieuw in vrijheid te leven.

En kijk wat verder in het evangelie zoals beschreven door Matteus. [dia17] In hoofdstuk 4 gaat het over Jezus die veertig dagen door de woestijn trekt. Wie denkt dan niet meteen ook aan de veertig jaren die het volk Israël in de woestijn doorbrengt?! Alleen het *nieuwe* is: Jezus bezwijkt *niet* voor de verzoeking van de duivel, waar het volk dat wel steeds deed.

En kijk naar Matteus 5 t/m 7, [dia18] de zogenoemde Bergrede. Het is alsof de Here opnieuw zijn wet aan Israël geeft. Maar het *nieuwe* is, dat Jezus de wet niet afschaft maar *vervult*, de diepere laag erin kenbaar maakt. Het gaat er voortaan maar niet om dat je klaar bent wanneer je je

precies aan de regels houdt. Nee, met het nieuwe begin in Jezus gaat het ook over de geest van de wet, over je houding, over het waarom, je innerlijk, je *drive*. Voortaan zal zichtbaar worden of inderdaad Gods wet niet alleen in je hoofd maar ook in je hart is geschreven (Jeremia 31).

[dia19] Matteus ordent de gebeurtenissen zo, dat er als het ware een nieuw 'boek van Mozes' ontstaat, waarin Jezus de ware Mozes is. Uitleiding uit de slavernij, tocht door de woestijn, inclusief wetgeving, en intocht in het beloofde land: met Jezus begint de geschiedenis van Gods volk opnieuw. Met Jezus krijgt het Godsvolk een nieuwe kans!

Matteus laat heel mooi zien dat de gebeurtenissen op het wereldtoneel uiteindelijk *het doel dat God heeft* dienen. Als er iemand is die de wereldgeschiedenis naar zijn hand zet, dan is het de Here God! Met wat gebeurt vervuld Hij zijn beloften.

Niet dat je dan moet zeggen dat de Here verantwoordelijk is voor het kwaad. Je kan niet zeggen dat God bijvoorbeeld die vreselijk kindermoord in Betlehem *gewild* heeft. Heel opvallend staat het ook net iets anders genoteerd door Matteus. Helaas zie je dat in de NBV niet terug. De drie aanhalingen uit het OT lijken op een lijn te staan. Toch is dat niet zo. Uitgerekend bij de verwijzing naar Rama en de wenende Rachel staat niet *opdat* vervuld zou worden (dan dient het echt een doel), maar wordt herinnerd aan een tekst uit de profeten die zo in vervulling is gegaan.

Dat als eerste: [dia20] God bepaalt de wereldgeschiedenis.

En het tweede: [dia21] met Jezus wordt een nieuw begin gemaakt.

Beide zijn geweldig mooie uitgangspunten om een nieuw jaar in te gaan.

Wat er gebeurt in 2012, in het groot op het wereldtoneel en in het klein van mijn eigen leven, het is in Gods hand. God gaat erover, en Hij leidt en bestuurt alle dingen, zo dat het gaat naar zijn wil (ook niet onbelangrijk trouwens: dat het gaat – niet zoals ik, maar zoals Hij wil!)

En dankzij onze Heer Jezus Christus, de mensgeboren Godszoon, mogen wij als het Godsvolk steeds opnieuw beginnen. Aan het begin van een nieuw jaar. Aan het begin van een nieuwe dag. Aan het begin van een nieuw leven.

Uit Egypte trekken – het diensthuis van de afgoden, de gevangenschap in bepaalde zonden en valkuilen – naar de vrijheid van God.

Door de woestijn (want zo voelt het leven soms wel, als een woestijn – dorheid, afzien, vol beproeving en verzoeking).

Gehoorzaam aan de geboden, samengevat in *heb God lief boven alles en je naaste als jezelf*, niet als een last maar als een 'vreugde der wet' (want de Here wil dat je vrij bent en vrij blijft!).

Ingaan in het beloofde land, het Koninkrijk van God zoals dat bedoeld is voor zijn volk, zijn kinderen, de erfgenamen door het geloof in de Messias.

Maak zo met Jezus een nieuw begin in deze wereld die door God bestuurd wordt.

Een gezegend Nieuwjaar!

Amen